

Биконя Олександр
кандидат економічних наук
науковий співробітник
відділу секторальних прогнозів та кон'юнктури ринків
ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»
м. Київ, Україна
Bykonja Oleksandr
PhD (Economics)
Researcher of the Department of Sectorial Forecasting and Market Conjuncture
Institute for Economics and Forecasting, NAS of Ukraine
Kyiv, Ukraine

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ ЕНЕРГЕТИКИ В
УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ**
**ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISMS OF ENERGY DEVELOPMENT
IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION**

Сучасною тенденцією розвитку енергетики є збільшення темпів розвитку відновлюваної енергетики та переходу до екологічно безпечних технологій. Відбувається збільшення частки відновлюваних джерел енергії в енергетичному балансі країн. Розвиток енергетичного сектору у провідних країнах світу передбачають у впровадженні цифрових технологій, активному розвитку відновлюваних джерел енергії та переході до низьковуглецевої енергетики. В умовах збільшення частки відновлюваних джерел енергії в енергетичному балансі багатьох країн виникає необхідність трансформації існуючих енергетичних систем. Постає проблема поєднання централізованих та локальних енергосистем. Також виникають питання стосовно управління споживанням електроенергії. Вирішенням даних проблем є перехід до інтелектуальних енергетичних систем за допомогою масштабного впровадження інноваційних технологій.

В Україні також почалась цифрова трансформація економіки. Одним з важливих кроків було схвалення Кабінетом Міністрів України Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки. Даний документ визначав перспективи переходу до нової парадигми соціально-економічного розвитку країни. Передбачалося усунення бар'єрів на шляху цифрової трансформації України. Відповідно, були визначені перспективні сфери виробництва та економіки [1].

Підвищення конкурентоспроможності національної економіки потребує переходу на новий якісний рівень функціонування на основі цифрових технологій [2]. Відповідно постає питання про розроблення “дорожніх карт” цифрових трансформацій базових та перспективних галузей промисловості України та створення відповідних індустріальних та виробничих цифрових платформ. Беручи до уваги складність та масштабність цифрової трансформації енергетичного сектору виникає необхідність поєднання зусиль держави, бізнесу, науки та суспільства у вирішенні багатьох організаційних, економічних та екологічних питань для переходу на новий рівень надійності функціонування енергосистеми.

Розвиток енергетичних систем у напрямі впровадження цифрових технологій та збільшення частки відновлюваної енергетики потребує пошуку шляхів вирішення організаційних та економічних питань. Відповідно, енергетичні кооперативи можуть стати важливими суб'єктами енергетичних ринків. Енергетичні кооперативи являють собою об'єднаннями громадян, підприємств, організацій, основною метою яких є реалізація різноманітних локальних проектів у сферах відновлювальної енергетики, енергоефективності та енергозабезпечення. Це дозволяє створити та забезпечити децентралізоване, екологічно безпечне та незалежне від центральної енергосистеми виробництво енергії [3]. Дані

об'єднання діють переважно на регіональному та комунальному рівнях. На сьогодні вирішення завдань стосовно забезпечення енергоресурсами місцевих громад та розвиток енергетичної інфраструктури можливе при активному створенні та функціонуванні енергетичних кооперативів [4]. Відповідно, для впровадження локальних проектів стосовно цифрової трансформації енергетики енергетичні кооперативи можуть показати досить високу ефективність та оперативність у вирішенні даного питання.

Враховуючи сучасні тенденції стосовно цифровізації в різних секторах національної економіки, доцільно визначити принципи та положення за якими повинен відбуватися даний процес в енергетичному секторі. Потрібно враховувати обставини та умови впровадження нових механізмів розвитку національного енергетичного сектору. Питання цифровізації енергетичного сектору України виходить за рамки секторальних програм розвитку. Доцільно враховувати національні інноваційні програми та передбачати міждисциплінарні дослідження та розробки. Метою впровадження цифрових технологій є підвищення надійності та перехід на новий рівень функціонування енергетичної системи України. Для досягнення мети потрібно врахувати необхідність змін існуючого інституційного середовища.

Перелік використаних джерел:

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 року №67-р «Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації». *Офіційний сайт Кабінету Міністрів України*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-shvalennya-konceptiyi-rozvitku-cifrovoyi-ekonomiki-ta-suspilstva-ukrayini-na-20182020-roki-ta-zatverdzhennya-planu-zahodiv-shodo-yiyi-realizaciyi>
2. Ляшенко В.І., Вишневський О.С. Цифрова модернізація економіки України як можливість проривного розвитку: моногр. К.: Ін-т економіки пром-сті. НАН України, 2018. 252 с.
3. Пантелеймоненко А.О. Енергетичні кооперативи: досвід Німеччини. Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. 2013. № 1(6). С. 36-45.
4. Енергетичні кооперативи та можливості їх поширення в Україні. *Biowatt*. URL: <http://www.biowatt.com.ua/trends/energetichni-kooperativi-ta-mozhливosti-yih-poshirennya-v-ukrayini/>